

Stichting Historie Vliegveld Valkenburg

Nieuwsbrief

Nummer 32 – maart 2026

Van de voorzitter

Het afgelopen kwartaal was er volop nieuws rond het voormalige Marinevliegveld Valkenburg. Zo gaf de Raad van State op 14 januari definitief groen licht voor de bouw van 5600 woningen in de nieuwe wijk Valkenhorst. Voordat de bouw daadwerkelijk begint, zijn we waarschijnlijk nog wel even verder, maar duidelijk is dat het terrein de komende jaren flink gaat veranderen. En dat betekent ook iets moois voor ons: de toekomstige bewoners vormen straks een heel nieuwe doelgroep. Hoe bijzonder is het dat zij in ons bezoekerscentrum kunnen ontdekken wat zich ooit letterlijk in hun achtertuin heeft afgespeeld?

Minder positief nieuws kwam er op 25 februari, toen de Raad van State besloot dat 14 barakken aan de Wassenaarseweg gesloopt mogen worden. Vanuit historisch perspectief doet dat toch wel een beetje pijn. Deze gebouwen maakten deel uit van een uniek geheel dat het verhaal van het terrein tastbaar hield. Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat behoud een flinke investering had gevraagd om verder verval tegen te gaan. Soms is de realiteit nu eenmaal weerbarstig... gelukkig hebben we de foto's nog.

Achter de schermen hebben wij een 'frisse' winter beleefd. De oude, energievervlindende verwarming in het bezoekerscentrum staat inmiddels meestal uit, dus het was af en toe even doorbijten. Met de lente in aantocht hopen we natuurlijk op wat aangenaamere temperaturen in het gebouw. Ondertussen komt ons programma weer lekker op gang: de maandelijkse fietstochten met gids starten binnenkort weer en ook de maandelijkse woensdagmiddagopenstellingen zijn inmiddels hervat. Zie hiervoor de agenda in deze nieuwsbrief.

We verwelkomen je graag in het Bezoekerscentrum Vliegveld Valkenburg. Neem gerust familie, vrienden of collega's mee en laat ze kennismaken met de bijzondere geschiedenis van deze plek. En wil je een keer met een groep langskomen buiten de reguliere openingstijden? Neem dan contact met ons op. We denken graag mee over de mogelijkheden!

Marco P.J. Borst, voorzitter

Katwijk laat 14 barakken slopen

Het voor Nederland unieke Duitse barakken-dorp gaat grotendeels verdwijnen. De rechter heeft een einde gemaakt aan de jarenlange juridische strijd: drinkwaterbedrijf Dunea en de gemeente Katwijk mogen 14 barakken laten slopen om meer waterwinning mogelijk te maken. Het gaat om barakken aan de westkant van de Wassenaarseweg, de kant van de duinen.

De barakken zijn in 1940 in opdracht van de Duitse bezetter gebouwd. Ze moesten samen een Hollands dorp nabootsen om te voorkomen dat ze door de geallieerden zouden worden gebombardeerd. Dat is inderdaad niet gebeurd. Na de oorlog werden ze

Het voormalige commandementsgebouw blijft bestaan en wordt opgeknapt. Foto: Prudent Staal.

in gebruik genomen door de Koninklijke Marine. Sinds de sluiting van Vlieggkamp Valkenburg in 2006 hebben de meeste gebouwen leeg gestaan en kregen ze geen of nauwelijks nog onderhoud. Ze staan al jaren te verkrotten.

De gemeente Katwijk gaf Dunea in 2020 een vergunning om 14 gebouwen te slopen.

Het Cuypersgenootschap, een stichting die zich inzet voor het behoud van bouwkundig erfgoed uit de negentiende en twintigste eeuw, startte een rechtszaak om sloop te voorkomen.

Als er van de 18 barakken aan de kant van de duinen slechts 4 overblijven, gaat de cultuurhistorische waarde verloren. Dunea zegt niet anders te kunnen, de waterwinning moet worden uitgebreid voor de nieuwbouwwijk Valkenhorst. Een eerste rechtszaak werd nog gewonnen door het Cuypersgenootschap, maar Dunea ging in hoger beroep kreeg alsnog gelijk.

De 4 barakken die Dunea laat staan zullen worden opgeknapt.

Nieuwe aanwinsten

• Stuur van Atlantic 257

De expositie is een heel bijzonder voorwerp rijker. Op 15 augustus 1973 maakte Breguet Atlantic 257 bij Wassenaar een noodlanding op zee. De besturing van het vliegtuig werkte niet goed meer, waardoor terugkeer naar Valkenburg te gevaarlijk was. Na de ditch is de 257 naar Den Helder gesleept en vervolgens gesloopt. Het stuur van de tweede vlieger, sergeantmajoor Gerrit Ekhart, is bewaard gebleven en was in het bezit van zijn zoon Hans. Hij heeft het stuur aan ons in bruikleen gegeven. Het stuur is op 28 maart officieel door Hans Ekhart aan de stichting overhandigd. Dit gebeurde in het bijzijn van Roel Bonder, die als radiomonteur die dag aan boord was van de 257. Ook aanwezig waren Kees Leebeek en Arie van der Hout, beiden in de jaren 70 en 80 lid van de Atlantic-gemeenschap van 321 squadron. Zij deden enkele jaren terug onderzoek naar het ongeval, de oorzaak en de nasleep, en schreven daar een boek over. Arie van der Hout vertelde de aanwezigen uitgebreid over hun onderzoek.

• Maquette van oude verkeerstoren

Ook nieuw in de vaste tentoonstelling is een kleine maquette van de oude verkeerstoren. Dat is de toren die kort na de oorlog door de Britten is gebouwd bovenop de Duitse gevechtsleidingsbunker. De toren en de bunker werden in 1982 gesloopt. Het model is gebouwd door Gerrit Sterken en was tot voor kort onderdeel van 'Klein Valkenburg'. Deze reuze-maquette stond bij Gerrit op zolder en bevatte veel bewegende onderdelen. Door ruimtegebrek moest hij de maquette ontmantelen. Wij kregen de oude verkeerstoren. Een mooie aanwinst. Collega-modelbouwer Paul Saraber legde er straatstenen en gras omheen.

• Naaidoosje

Een opvallend en tegelijkertijd onopvallend nieuwe aanwinst is een naaidoosje. Het was ooit eigendom van Miep Kapitein, echtgenote van adjudant vliegtuigmaker Joop Kapitein. Zij borduurde emblemen en rangen voor marinemensen met gouddraad. Haar man Joop was de eerste die het op zijn jas ging dragen. Daarna kwamen veel MLD'ers bij haar om ook het embleem te laten borduren. Het naaidoosje met inhoud is geschonken door hun dochter Nancy.

Keert een Neptune terug naar Valkenburg?

Wat zou er mooier zijn dan dat een Lockheed Neptune permanent tentoon wordt gesteld in of bij de nieuwbouwwijk Valkenhorst? Binnen de gemeenteraad en het college van B&W van Katwijk is daar animo voor. De VVD-fractie opperde het idee en burgemeester en wethouders reageerden door te zeggen dat ze de mogelijkheid willen onderzoeken.

Hoe realistisch is het idee? Er zijn nog drie complete MLD-Neptunes in Nederland. Dat zijn de prachtig opgeknapte 201 in het Nationaal Militair Museum op Soesterberg, de 210 in het Aviodrome op vliegveld Lelystad en de 216 op vliegveld De Kooy (zie de foto).

En dan is er nog de 204 in het RAF-Museum op RAF Cosford in Engeland. De VVD-fractie in Katwijk had specifiek een oogje op dit toestel. De 204 is in goede staat en was korte tijd beschikbaar voor terugkeer naar Nederland. Helaas verhuist het toch definitief van Cosford naar een museum bij RAF Kinloss in Schotland.

De enige realistische kanshebber is de 216, de Neptune die jarenlang de poort van vliegveld Valkenburg bewaakte en dat nu doet op De Kooy. Het vliegtuig is echter in te slechte staat om vervoerd te worden, dus de kans dat het naar Valkenburg kán komen, is zo goed als nul. De vraag is of er geld is om het op De Kooy op te knappen.

Wij zijn benieuwd of het Katwijkse idee nog een vervolg krijgt of een stille dood zal sterven. De SHVV heeft in ieder geval niet de middelen om een oud vliegtuig te onderhouden, laat staan op te knappen.

Kort nieuws

Arie Meijvogel bestuurslid

Het bestuur van de SHVV is weer op volle sterkte. Arie Meijvogel is officieel toegetreden als vierde bestuurslid. Hij was al geruime tijd actief voor de stichting door hand- en spandiensten te verlenen.

Fietstochten met gids

Ook dit jaar organiseren we weer fietstochten rond het voormalige vliegveld. Prudent Staal is dit jaar wederom gids. Hij vertelt onderweg over de zichtbare sporen uit de Tweede Wereldoorlog en de vliegkamperperiode. Er kunnen 15 fietsers per keer mee om te voorkomen dat er gevaarlijke verkeerssituaties ontstaan. De rit duurt ongeveer 2 uur en meefietsen kost €5 per persoon.

De data zijn: **18 april, 16 mei, 13 juni, 18 juli, 8 augustus en 19 september**. Meld je aan door een mail te sturen naar historie@vliegveldvalkenburg.nl. Inschrijven gaat volgens het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'.

Weekend van het Verdedigingserfgoed 18 april

Het eerste evenement van het jaar vindt al plaats op zaterdag 18 april. Die dag (en ook op de zondag) zijn honderden forten, bunkers, vestingen en linies geopend voor het publiek. In heel Nederland, van Den Helder tot Maastricht. Er worden allerlei activiteiten georganiseerd, zoals excursies. Ons bezoekerscentrum is die zaterdag geopend. Die dag organiseren wij de eerste fietstocht met gids rond het vliegveld. Zie het bericht hierboven en website **Forten.nl**.

Bunkerdag 30 mei

Zet deze ook maar vast in je agenda: op zaterdag 30 mei is het Bunkerdag. Dan zijn meer dan honderd bunkers van de Atlantikwall van Zeeland tot de Waddeneilanden open voor publiek. Het bezoekerscentrum zal die dag langer open zijn dan anders, van 10 tot 17 uur. Waarschijnlijk zijn onze 'vaste' radiozendamateurs aanwezig om demonstraties te geven.

Met een polsbandje (op de dag zelf verkrijgbaar bij de deelnemende locaties) krijgen bezoekers toegang tot alle bunkers die meedoen. De toegangsprijzen zijn €7,50 voor volwassenen, €4 voor kinderen van 4 tot 12 jaar, en gratis voor kinderen tot en met 3 jaar en voor veteranen met een geldige Veteranenpas. Er is geen (online) voorverkoop. Steun ons en bezoek ons! Lees er in mei meer over op bunkerdag.nl.

Vreemde vogels op Valkenburg

Moeder des vaderlands

Leden van de koninklijke familie hebben veelvuldig, zichtbaar maar ook in het geheim, gebruikgemaakt van Valkenburg. Koningin Wilhelmina in 1945 als eerste en kroonprins Willem-Alexander in 2004 als één van de laatsten.

Tijdens mijn archiefonderzoek stuitte ik enkele jaren geleden op documenten met betrekking tot de evacuatie van de Nederlandse koninklijke familie naar het Verenigd Koninkrijk in geval van oorlog of andere noodzaak. Oorspronkelijk zou de familie in één keer worden verplaatst met een Dakota transportvliegtuig vanaf Valkenburg naar het ten noordwesten van Londen

gelegen North Weald. Latere plannen spreken over de inzet van tweepersoons straaljagers van het type Gloster Meteor, waarbij slechts één lid van de familie per vliegtuig kan worden meegenomen. Wellicht zijn dit soort plannen geschreven naar aanleiding van de gebeurtenissen in mei 1940. Toen vluchtte de hele familie hals over kop per schip vanuit IJmuiden naar het Verenigd Koninkrijk.

Plannen over een mogelijke terugkeer van Koningin Wilhelmina naar bevrijd Nederlands gebied liggen in september 1944 al op de plank. In vrijgegeven documenten voorzien van het opschrift 'Zeet Geheim' is te lezen dat het de wens van de koningin is naar Nederland terug te keren in een KLM-vliegtuig, voorzien van Nederlandse militaire kentekens, en dat het vliegtuig gevlogen moet worden door een ervaren bemanning van de KLM in militair uniform. Door miscommunicatie wordt de vlucht in maart 1945 uitgevoerd door het Britse Transport Command en niet door de KLM. De luchtvaartmaatschappij verneemt pas later via de kranten dat de koningin Nederland heeft bezocht. De teleurstelling is dan ook groot bij de KLM.

Koningin Wilhelmina vertrekt op 30 oktober 1945 vanaf vliegveld Valkenburg naar het Verenigd Koninkrijk om een afscheidsbezoek aan de Britse koninklijke familie te brengen en hen te bedanken voor de genoten gastvrijheid gedurende de oorlogsperiode. Zij wordt onder andere vergezeld door haar adjudant kapitein R. van Zinnicq Bergman, haar secretaris drs. M. Kohnstamm en haar hofdame mevrouw L. de Beaufort.

Op foto's is te zien hoe de koningin, gekleed in een lange bontjas en met een muts op, wordt uitgezwaaid op Valkenburg. Het gezelschap verblijft een week op een landgoed buiten Londen en keert dan terug naar Nederland. Op de terugreis wordt de Dakota gevlogen door KLM-piloot Evert van Dijk. Het toestel landt op woensdag 7 november omstreeks kwart over twee op het vliegveld Valkenburg.

Helaas hebben we geen foto kunnen vinden van het vertrek van koningin Wilhelmina van Valkenburg. Daarom deze foto van haar toen ze in 1945 in Engeland was voor een bezoek aan de Britse koninklijke familie. Hier is ze te zien met koning George VI na aankomst op vliegveld Croydon.

In de daarop volgende jaren worden naast de KLM ook Martinaire en de Rijksluchtvaartschool betrokken bij het uitvoeren van regeringsvluchten, waaronder de vluchten voor leden van het Koninklijk Huis. In december 2004 bezoekt het regeringstoestel van het type Fokker 70 een tiental keer het vliegveld. Bij vertrek op maandag 27 december spreekt de kroonprins de volgende woorden: "Van Oranje hier, laatste keer dat ik hier vertrek. Sterkte met deze laatste dagen en bedankt voor de prachtige tijden hier".

Martin de Boer
(eerder gepubliceerd op de website van Vereniging Oud-Valkenburg)

Agenda

Je vindt de bijgewerkte agenda op vliegveldvalkenburg.nl

April

- 1. Woensdag, geopend 13 – 16 uur
- 4. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 11. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 18. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
Weekend van het Verdedigingserfgoed
- 25. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur

Mei

- 2. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 6. Woensdag, geopend 13 – 16 uur
- 9. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur

- 16. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 23. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 30. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
Bunkerdag

Juni

- 3. Woensdag, geopend 13 – 16 uur
- 6. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 13. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 20. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur
- 27. Zaterdag, geopend 13 – 16 uur

Bestuur SHVV

Marco Borst	voorzitter
Prudent Staal	penningmeester
Rob Schleiffert	secretaris
Arie Meijvogel	bestuurslid

Contact

Adres: Marinevliegekamp 250, 2236 ZZ Valkenburg
E-mail: historie@vliegveldvalkenburg.nl
Website: www.vliegveldvalkenburg.nl
Facebook: www.facebook.com/vliegveldvalkenburg
Instagram: [instagram.com/shvv250](https://www.instagram.com/shvv250)
Twitter: [@Valkenburg1939](https://twitter.com/Valkenburg1939)

Wil je deze mails niet meer ontvangen? Meld ons dit dan door een mailtje te sturen.